

**POHJANMAAN SYÖPÄYHDISTYS –
ÖSTERBOTTENS CANCERFÖRENING RY.**

VERKSAMHETSPLAN FÖR ÅR 2020

Styrelsens förslag till höstmötet 21.11.2019

FÖRENINGENS MÅLSÄTTNING SAMT INLEDNING TILL VERKSAMHETSPLANEN

Föreningens målsättning är att inom de tre österbottniska landskapen verka för att bekämpa cancer och för att lindra följderna av den (stadgarna 2§ mom 1).

Österbottens Cancerförening är en del av den finländska cancerorganisationshelheten. Tyngdpunkten för Cancerorganisationen i Finland rf:s (Cancerföreningen i Finland, Cancerstiftelsen, de lokala cancerföreningarna och riksomfattande patientföreningar) verksamhet år 2020 är att planera och börja verkställa de målsättningar och utvecklingsprojekt som stöder implementeringen av strategin, som fastställdes och godkändes 2019.

Dessa tyngdpunkter anger även riktlinjerna för verksamheten vid Österbottens Cancerförening år 2020. Utöver de ovan nämnda, kommer vi även att fortsätta utveckla och stärka den ordinarie verksamheten. Till denna verksamhet räknas särskilt: Främjande av hälsa, psykosocialt stöd för patienter och anhöriga samt självständig medelanskaffning. Dessutom präglas verksamheten 2020 av en stark förbindelse att utveckla den palliativa vården och de frivilliga stödformerna. Det tredje särdraget för verksamheten är koordineringen för det svenskspråkiga serviceutbudet inom hela cancerorganisationen.

FRÄMJANDE AV HÄLSAN TIDIG DIAGNOSTISERING AV CANCER

Hälsofrämjande verksamheten verkställs med stöd och vägledning av Finlands Cancerförening rf:s avdelning för hälsofrämjande. Samarbete inom hälsofrämjande görs även inom andra medborgarorganisationer och social och hälsovårdsaktörer (kommuner, landskap, förändringsaktörer) mm.

Till Cancerföreningens verksamhet inom hälsofrämjande hör enligt planen som gjordes år 2018

- avvänjning och information om rökning och nikotinprodukter
- information om hudcancer och solens skadliga verkan och att utföra hudgranskningar
- befrämjande av sexualhälsa

Under år 2020 kommer föreningens plan för hälsofrämjande att förverkligas. I planen har det definierats till vem hälsofrämjande arbete ska riktas, med vilket budskap samt med vilket koncept. Vad gäller nikotinprodukter är målgruppen barn, unga vuxna och vuxna, medan solinfont har hela befolkningen och hudgranskningar har över 16 åringar som målgrupp. Kostnadsfria

hudgranskningar ordnas planenligt för allmänheten på hela verksamhetsområdet. På centralbyrån och rådgivningsbyråerna ordnas enskilda hudgranskningar med tidsbeställning.

Hälsofrämjande arbete koordineras av en anställd expert inom hälsofrämjande, vars uppgifter under föräldraledigheten under år 2020 sköts av en vikarie.

Vi främjar tidig diagnosticering av cancer även genom att erbjuda kvinnor i Österbotten information om egenundersökning av bröst samt skolning på olika tillställningar. Män i uppbådsålder får information om egenundersökning av testiklarna under de större uppbådstillfällena i regionen. Vi kommer att fortsätta erbjuda kostnadsfria ärftlighetsutredning på byråerna i Vasa och Seinäjoki.

RÅDGIVNING, ANPASSNINGSTRÄNING OCH STÖDFUNKTIONER

Årligen insjuknar sammanlagt ungefär 3000 personer i cancer inom föreningens verksamhetsområde. De mest förekommande cancerformerna är fortfarande prostatacancer bland män och bröstcancer bland kvinnor samt tarmcancer.

Målet är att få så många insjuknade som möjligt att bli medvetna om vår verksamhet gällande rådgivnings- och stödtjänster samt anpassningsträning. Samarbetet med de professionella inom den offentliga sektorns rehabiliteringsverksamhet kommer att vidareutvecklas. Målet är att bygga upp en obruten psykosocial vårdkedja börjande med diagnosen. Utmaningen för oss är att informera cancerpatienterna och deras närstående om hur de kan få hjälp av de olika stödfunktionerna och den verksamhet som Cancerföreningen erbjuder.

Vi är med på evenemang med olika teman bl.a. Världscancerdagen i februari, barncancerdagen, cancerveckan i maj, rosa bandet i oktober och mäns cancer i november.

Verksamheten med utprovning och förmedling av bröstproteser i Karleby och Vasa fortsätter.

I samarbete med Härmä Rehabiliteringscenter ordnas 14 st veckolånga internatkurser som finansieras av Fpa. Med stöd av STEA (Social- och hälsovårdsministeriets bidragsavdelning, tidigare RAY:s bidragsavdelning) ordnas fyra kurser för öppen rehabilitering. Rehabiliteringsverksamheten som en del av vårdkedjan bör fortsättningsvis marknadsföras effektivare.

Samtalsgrupper för de vanligaste cancerformerna (bröstcancer, gynekologisk cancer och prostatacancer) samt ordnas fortsättningsvis vid föreningens alla byråer för både de insjuknade och deras nära. Stödpersonsgруппerna handleds antingen av en skolad stödperson eller en yrkesmänniska. Stödpersonsverksamheten är viktig även för att dessa grupper ofta leder till grundande av ny klubb eller dess förstadier.

Även bildterapi och skapande verksamhet kommer fortsättningsvis att erbjudas för patienterna. Olika gymnastikgrupper ordnas inom hela verksamhetsområdet. Självkostnadsandelen för dessa grupper bör höjas, så att medel istället kan avsättas för motionsmöjligheter för nyinsjuknade. Även klubbar ordnar samt stöder motioneringsmöjligheter i allt högre grad.

Med hjälp av frivilliga vidareutvecklas stödpersonsverksamheten för dem som insjuknat i cancer. Utbildningsverksamheten för nya stödpersoner fortsätter, och fortbildning ordnas för de befintliga stödpersonerna.

Cancerorganisationernas nya gemensamma utbildningsmodell för frivilliga palliativvårdsstödpersoner, som togs i bruk under år 2018, har tagits i bruk också i svenska Österbotten. Inom frivilligverksamheten strävar man till ett nära samarbete med olika vårdenheter, de lokala och regionala patientklubbarna, samt naturligtvis även med cancerorganisationerna. Under 2020 etableras verksamheten med en palliativ stödperson i Korsholm-Vörå-området. Motsvarande verksamhet inleds i det s.k. K5-området.

Tjänsterna kommer fortsättningsvis att vara avgiftsfria - så även de andra psykosociala stödformerna som föreningen erbjuder. För tjänster producerade för allmänheten eller företag uppbärs avgift enligt överenskommelse.

PALLIATIVA VÅRDTJÄNSTER OCH KRISTJÄNSTER

Det palliativa vårdarbetet fortsätter i K5 (Malax, Korsnäs, Närpes, Kaskö, Kristinestad), Jakobstadsregionen samt Karleby-Kronoby området. I och med att palliativa skötaren i Korsholm-Vörå går i pension ändras servicens karaktär till krisarbete och volontär stödpersonsverksamheten.

Palliativa verksamheten fungerar på egen, och framför allt kommunernas, bekostnad. Kommunernas skärpa ekonomi, och den förestående sote-reformen skapar utmaningar för finansieringen av och framtiden för den palliativa vården. Verksamhetsmässigt kännetecknas år 2020 av att kvaliteten och värdet av tjänsterna lyfts fram så att vi når våra insamlingsmål för finansiering av det lokala palliativa vårdarbetet.

Inom social- och hälsovårdsverket i Jakobstad kommer cancerskötartjänsten på Malmska sjukhuset att kvarstå med betoning på sjukskötarens rådgivande och stödjande roll i vårdarbetet.

Även i mellersta Österbotten fortsätter den palliativa hemsjukvården/terminalvården. Finansieringen sköts delvis med hjälp av den lokala svenskspråkiga klubben, men föreningens betydande andel bör underlättas med fortsatt finansieringssamarbete med den lokala samkommunen inom hälsovården (Soite, Mellersta Österbottens landskaps sote-organisation).

Den verksamhet som i början av år 2011 inleddes i samarbete med K5-samkommunen (Malax, Korsnäs, Närpes, Kaskö, Kristinestad) inom den palliativa vården kommer att fortsätta. Under den fjärde avtalsperioden, som börjar 2020, bekostar samkommunen över 75 % av utgifterna och föreningen står för de återstående kostnaderna. Föreningens andel finansieras med hjälp av insamlade medel samt av lokala donationer.

Sjukskötaren på Jakobstads rådgivningsbyrå fungerar också deltid som koordinerande resurs för den palliativa vården.

Föreningen fortsätter erbjuda krishjälp åt cancerpatienter och anhöriga i området. Föreningen har i sin tjänst en egen psykoterapeut och två resurser på avtalsbasis (Södra Österbotten och svenska Österbotten och Karleby-Jakobstad neiden). Den under år 2017 inledda serviceverksamheten på

avtalsbasis, sk freelancer fortgår i Södra och Mellersta Österbotten, det givet att STEA stöder verksamheten även i fortsättningen.

ÖVRIGT PATIENTARBETE

Samarbete med patientklubbarna

Vi stöder de befintliga lokalt och regionalt fungerande cancerpatient- och anhörigklubbers verksamhet. Inom föreningens verksamhetsområde verkar för tillfället 20 finskspråkiga och 6 svenskspråkiga patientklubbar samt en föräldraklubb för familjer med barn som insjuknat i cancer. Avdelningsnätet bedöms vara tillräckligt täckande och avdelningarnas verksamhetsförutsättningar ganska bra. I Korsholm utreds möjligheten att starta patientklubs- eller gruppverksamhet.

En utmaning för vidareutvecklandet av verksamheten är att nyckelpersonerna och medlemmarna börjar nå en anseelig ålder. Inom verksamhetsområdet har de första kallade patientnätverken, som delvis fungerar via internet, startat. De fungerar delvis inom cancerföreningens regi, och deras verksamhet kommer att stödas på olika sätt.

Under verksamhetsperioden ordnas gemensamma sammanträden för klubbarnas ansvarspersoner inom båda språkgrupperna. Även möten för samarbetskommittén mellan klubbarna och föreningen ordnas: ett på våren (s.k. motivationsdag) och ett på hösten. Det ordnas gemensamma patientdagar för hela verksamhetsområdet.

Rekreativ verksamhet

Föreningen deltar i både regionala och nationella rekreationsevenemang. Rekreativ utflykter som ordnas av patientklubbarna stöds av föreningen inom ramen för budgeten.

Understöd och bidrag

Utbetalning av sk. vårdersättningar fortsätter enligt betalningsstadgan. Ersättningen som höjdes år 2018 är 5,00€ per dag och betalas för högst 30 vård dygn/besök per år. Den engångsersättning som utbetalas till de cancersjuka barnens familjer utgör 700€, och betalas ur föräldraklubben Eppulits fond.

Inom ramen för budgeten beviljas behovsprövade bidrag ifrån avkastningen av för ändamålet instiftade fonder.

INFORMATION

Intern information

Medlemstidningen Syöpä-Cancer distribueras även i fortsättningen som medlemsförmån till alla medlemmar som så önskar. Tidningen utkommer fyra gånger under år 2020. De svenskspråkiga

medlemmarna får ett sammandrag på svenska som bilaga. Föreningen informerar om verksamheten bland annat på bankgirot för medlemsavgiften och på internet. Patientklubbarna får regelbundet så kallade avdelningsbrev och alla nya medlemmar tilldelas i mån av möjlighet uppgifter om kursutbud och andra stödformer.

Extern information

Information om föreningens verksamhet tillhandahålls via verksamhetsområdets tidningar och elektronisk media. Uppdaterade versioner av föreningens verksamhetsbroschyr samt infoblad levereras regelbundet till sjukvårds- och hälsovårdsenheterna. Dessutom fortgår informationsbesöken till hälsovårdscentralerna, med avsikt att besöka hälften av dem per år.

Den till allmänheten riktade verksamhetsbroschyren uppdateras, så att den motsvarar läget år 2019.

Den elektroniska informationsspridningen (internet, Facebook, e-post) vidareutvecklas. Bland de elektroniska informationskanalerna fungerar Info-TV, som under år 2020 äntligen kommer att installeras på Mellersta Österbottens Centralsjukhus cancerpoliklinik.

Vi befinner oss dock i ett brytningsskede: det som finns elektroniskt kommer också att hittas på på papper, men med tanke på åldersstrukturen och it-färdigheterna hos våra medlemmar, så kommer papperskommunikationen att hållas kvar vid sidan om den elektroniska.

UTBILDNING OCH FORTBILDNING

Arbetsplatsfortbildning ordnas för personalen på hälsovårdscentraler och sjukhus. Teman är psykosocialt stöd och föreningens verksamhet och serviceutbud. Vi strävar efter att delta i centralsjukhusens fortbildningskurser och bidra till att de lyckas. Utbildningsverksamheten kring den palliativa vården som ordnas i samarbete med den onkologiska avdelningen på Vasa centralsjukhus samt kontaktperson dagar som ordnas årligen i Sydösterbotten kan nämnas som goda exempel.

Det arrangeras utbildningsdagar för Cancerorganisationernas förtroendevalda i samband med Finlands Cancerorganisationers Organisationsdagar i januari 2020.

EKONOMI, ANSKAFFNING AV MEDEL SAMT ADMINISTRATION

Antalet betalande medlemmar beräknas uppnå till ungefär 12 000 personer, vilket betyder att bruttointäkterna av medlemsavgifterna är ca 260 000 €, alltså cirka 26 % då medlemsavgiften är till 24€. Medlemsanskaffning är en viktig metod för att öka intäkterna. Strävan är att öka medlemsantalet genom publika evenemang och genom klubbarnas verksamhet och hjälp. Medlemsavgifterna från kommunerna slopas.

Kommunernas och samkommunernas, samt sote-organisationens betydelse i verksamhetens finansiering är ännu betydande.

Försäljningen av minnesadresser och övriga produkter utvecklas genom att söka nya försäljningskanaler och förnya utbudet.

Dessutom kommer man att fortsätta samarbetet med Cancerföreningen i Finland och delta i bland annat Rosa bandet-kampanjen och andra insamlingskampanjer. Särskilt centralt som medelanskaffningsform och marknasföringskanal för föreningens tjänster är StopSyöpä – StopCancer storinsamlingen som förverkligas år 2020.

Bidrag utdelas ur de fonder som föreningen har till sitt förfogande, detta i enlighet med de ursprungliga ändamålen för fonderna. I synnerhet understöds den forskning sjukhusen i regionen bedriver kring cancervård.

FORSKNING

Inom ramen för avkastningen från forskningsfonderna beviljas forskningsstipendier till cancerforskare. År 2020 kommer föreningen, genom vårafonder för medicinsk forskning att ge fortsatt stöd till den forskningssjukskötare som anställdes för forskningsverksamheten vid Vasa Centralsjukhus onkologiska enhet. Dessutom stöds professuren i radiologi vid Vasa centralsjukhus, i enlighet med det föravtal som gjorts år 2019.

PERSONAL OCH VERKSAMHETSUTRYMMEN

Antalet fast anställda inom föreningen består i början av år 2020 av 12 personer, varav 10 på heltid, och två deltid (60% och 80%). I arbetet tillämpas arbetsavtalet för den privata hälsovårdsbranschen.

Som ansvarig läkare fungerar den onkologiska avdelningens överläkare Antti Jekunen.

Under år 2020 kommer föreningen fortsättningsvis att specificera särskilt rådgivningsskötarnas arbetsfördelning och ansvarsområden. Vid behov kommer uppgifter som är oväsentliga för föreningens verksamhet att gallras bort.

SAMARBETE I NÄTVERK

I utvecklandet av patientarbetet och -servicen är specialistsjukvården och bassjukvården centrala parter. Kontinuerlig kontakt till sjukhus och hälsocentraler möjliggör att verksamheten utövas på rätt sätt, på rätt plats och i rätt tid. Närvaro på centralsjukhusen är av stor vikt, och en sådan möjlighet har föreningen för närvarande på Vasa Centralsjukhus och på Seinäjoki Centralsjukhus på OLKA-punkterna. Även på Mellersta Österbottens Centralsjukhus finns motsvarande verksamhet.

POHJANMAAN SYÖPÄYHDISTYS
ÖSTERBOTTENS CANCERFÖRENING

Samarbetet med kommuner, landskommuner, centralorganisationen och de andra cancerföreningarna fortsätter aktivt, likaså samarbetet med de övriga organisationerna inom social- och hälsovårdsbranschen.